

BIOLOGIA DLA
KAŻDEGO

MARIANNA
MISZCZAK

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania do biologii do szkoły ponadpodstawowej. Poziom podstawowy.

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2019

Redakcja merytoryczna – dr Agnieszka Jaworska

Recenzja merytoryczna – dr Alina Stankiewicz

Monika Zaleska-Szczygieł

Jadwiga Iwanowska

Agnieszka Ratajczak-Mucharska

Redakcja językowa i korekta – Altix

Projekt graficzny i projekt okładki – Altix

Skład i redakcja techniczna – Altix

Warszawa 2019

Ośrodek Rozwoju Edukacji

Aleje Ujazdowskie 28

00-478 Warszawa

www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji:

Badania diagnostyczne w profilaktyce i leczeniu chorób układu pokarmowego.

Klasa /czas trwania lekcji

klasa II / 2 godz. lekcyjne/ dział V, pkt 2, ppkt. 5,11,12 (Pp.).

Cele

- Poznanie różnorodności badań diagnostycznych i ich znaczenia dla zachowania prawidłowego funkcjonowania układu pokarmowego człowieka.

Uczeń:

- wymienia najczęściej spotykane objawy chorób układu pokarmowego człowieka*;
- prezentuje rodzaje i znaczenie badań stosowanych w diagnostyce układu pokarmowego;
- omawia rolę mikrobiomu i jego wpływ na funkcjonowanie organizmu człowieka;
- wyjaśnia znaczenie probiotyków i prebiotyków dla funkcjonowania przewodu pokarmowego*;
- wyszukuje i analizuje informacje pozyskane ze stron internetowych.

Metody/Techniki/Formy pracy

problemowe, samodzielnego zdobywania nowej wiedzy, stoliki eksperckie, dyskusja, mapa pojęciowa, praca indywidualna i grupowa.

Środki dydaktyczne

komputery (tablety, smartfony), dostęp do Internetu (wi-fi), wykaz linków, flipchart/ tablica, mazaki, zadania dla 5 grup, spis 12 (np. na tablicy, flipcharcie) wybranych spośród najczęściej spotykanych dolegliwości ze strony układu pokarmowego.

Opis przebiegu lekcji

Faza wstępna

(lekcja pierwsza)

U. zaznaczają na wykazie nazw dolegliwości układu pokarmowego, te których doświadczyli.

N. podsumowuje i pyta Czy takie dolegliwości mogą świadczyć o problemach ze strony np. układu pokarmowego? W jaki sposób możemy sprawdzić i jaką stosować profilaktykę? To pytania, na które dzisiaj będziemy szukali odpowiedzi.

U. formułują temat lekcji (a nauczyciel może skorygować).

N. informuje o sposobie pracy na dwugodzinnej lekcji – mapowanie pojęć, stoliki eksperckie (uczniowie w grupie wykonują te same polecenia/czynności, ale zadania są o innej treści (15 min), następnie utworzą nowe grupy i indywidualnie przedstawią

wykonane w swojej grupie prace, uczniowie sporządzają notatki- nauczyciel sprawdza i kontroluje czas wykonywania zadań).

N. pyta, co uczniowie rozumieją pod pojęciem: profilaktyka, badania diagnostyczne.

U. podają skojarzenia i zapisują na tablicy (lub jeden uczeń zapisuje i podsumowuje).

N. koryguje lub uzupełnia informacje oraz prosi o odliczenie od 1 do 5 (lub 6)

i utworzenie 5 grup (5 – 6) osobowych w zależności od liczby uczniów w klasie.

U. odliczają od 1 do 5 (6) i tworzą grupy (każdy zapamiętuje „swoją cyfrę”)

i wyznaczają lidera/ przedstawiciela grupy. Liderzy losują zadania dla swojej grupy (lub otrzymują).

Faza zasadnicza cz.1

(ostatnie 15- 20 minut pierwszej lekcji)

U. pracują w grupach eksperckich (5-6 osobowych), rozwiązują zadania, czas- 20 min.

U. liderzy losują zadania dla swoich grup.

N. podaje linki do stron z materiałami źródłowymi: nt. Najczęstsze objawy chorób układu pokarmowego: <https://www.mp.pl/pacjent/gastrologia/objawy.html>;

Probiotyki, prebiotyki i symbiotyki: <https://www.mp.pl/pacjent/dieta/zasady/142829,probiotyki-prebiotyki-i-synbiotyki>

Skuteczność probiotyków zależy od obecnych w nim mikroorganizmów:

<https://www.mp.pl/pacjent/gastrologia/aktualnosci/188664,skutecznosc-probiotyku-zalezy-od-obecnosc-w-nim-mikroorganizmow>

Zadania dla grup

Wyszukaj informacje na podanych stronach www o możliwości diagnozowania i objawach zaburzenia funkcji układu pokarmowego człowieka: grupa 1: biegunka, ból brzucha, nudności i wymioty; grupa 2: gazy, krwawienie z odbytu, zaparcia; grupa 3: odbijanie, powiększenie wątroby, czkawka; grupa 4: zgaga, wzdęcia, brzydki zapach z ust.

Opisz krótko (lub w punktach), co je wywołuje i jakie badania pomogą je zdiagnozować, jak można zapobiegać tym chorobom? Zapisz linki i tytuły materiałów, z których korzystaliście.

Zadanie- grupa 5: Mikrobiom i jego rola w organizmie człowieka – zaburzenia i profilaktyka (prebiotyki, probiotyki i symbiotyki). Opisz krótko (lub w punktach): jak działa mikrobiom, jakie są objawy zaburzenia równowagi mikrobiomu i jakie badania pomogą je zdiagnozować, jak można zapobiegać. Podaj linki i nazwy materiałów, z których korzystaliście.

Faza zasadnicza cz.2 cd.

(15-20 minut drugiej lekcji)

N. informuje, że należy utworzyć nowe grupy, aby przekazać swoje informacje nowej grupie.

U. uczniowie np. „jedyńki” tworzą jedną grupę i tak kolejno, aby w każdej grupie był jeden ekspert od innej tematyki (ekspert ma 1-2 minuty na prezentację swoich informacji).

N. informuje, że eksperci wracają do swoich grup i przygotowują prezentację. Czas 10 min.

U. opracowują plakat z ich zdaniem najważniejszymi informacjami przydatnymi na co dzień.

Faza podsumowująca

U. grupy prezentują swoje plakaty/ postery z komentarzem słownym (1,5 minuty).

N. proponuje uczniom zainteresowanym tą tematyką, w tym o SPE, aby wykonali w domu prezentację z opracowanych w grupach materiałów i udostępnili on-line np. na stronie klasy.

Komentarz metodyczny

Można opracować Karty do samooceny i oceny koleżeńskiej według ustalonych kryteriów do oceniania pracy grup i prezentacji. Uczniowie mają możliwość wykazania się swoimi, np. zainteresowaniami, wiedzą z tego zakresu tematycznego.

Kompetencje w zakresie: nauk przyrodniczych, rozumienia i tworzenia informacji, umiejętności uczenia się, osobiste, społeczne i cyfrowe.